

การศึกษาคุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร A Study of Professional Primary Teachers' Characteristics In Bangkok

ธัชพร คำขามา¹, ภาวิณี โสธายะเพชร^{2*}

Thutchabhorn Khamchama¹, Pavinee Sothayapetch^{2*}

^{1,2} สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,2} Elementary Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University

*Corresponding email: thutchabhorn.khamchama@gmail.com

Received: 2 May 2023; Revised: 26 June 2023; Accepted: 10 July 2023

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติ 2) เพื่อศึกษาสภาพความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยครูประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครทั้ง 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 389 คนซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติจากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จึงได้เกณฑ์ของคุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาทั้งหมด 5 ด้านประกอบด้วย ด้านพฤติกรรม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านความมีปฏิภาณไหวพริบ ด้านทัศนคติ และด้านความเชี่ยวชาญ 2) ผลการศึกษาสภาพความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสังกัดต่างๆ พบว่าภาพรวมครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ให้คะแนนด้านพฤติกรรมมากที่สุด ส่วนปัญหาที่พบคือการตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของครูประถมศึกษาควรมีการประเมินผลงานจากสถานการณ์จริง หรือบริบทสภาพจริง เพื่อสะท้อนคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาได้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ: ครูมืออาชีพ, คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพ, การประถมศึกษา

ABSTRACT

The contents of this research were: 1) to inform teachers' professionalism during the international competition, and 2) to study the nature and examples of teacher

professionalism in Bangkok area. The samples are 389 teachers, under Bangkok Primary Educational Service Area Office. The tool used was 2 parts questionnaire which a reliability was 0.96. The Data analysis was processed through a ready-made program and the Statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows 1) the overall of inform teachers' professionalism during the international competition, the criteria of professional teacher characteristics of primary school teachers synthesized were as follows: Behavioral, Collaborative. Intelligence, flair, attitude and expertise 2) the overall of study the nature and examples of teacher professionalism relevance of teachers during their stay here. It is a type of learning. Researchers certify that you have follow-up teacher professionalism questions. including disciplinary skills. It was found that overall, most primary school teachers gave the highest score on behavior. The problem encountered is that the evaluation measurement, including the performance monitoring of elementary school teachers, should be based on real-world assessments under real-world situations. To clearly reflect the professional qualities of primary school teachers.

Keywords: Professional Teachers, Professional Primary Teachers' Characteristics, Elementary education

บทนำ

ครูคือทรัพยากรการศึกษาที่สำคัญที่สุด เป็นบุคลากรหลักที่จะปลูกฝังและพัฒนาให้เยาวชนมีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นต่อการอาศัยอยู่บนโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีการเพิ่มขึ้นของการพึ่งพาอาศัยอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมโลกต่อไป (Perrotta, 2022) ดังนั้นครูจึงต้องเริ่มปรับตัวดิกรรรม คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของตนเอง การเข้าใจตนเองในฐานะสมาชิกของความเป็นมนุษย์ รวมทั้งการเข้าใจคุณลักษณะตนเองในฐานะผู้มีส่วนร่วมในสังคมโลกและความรับผิดชอบ (Baker-Doyle & Yoon, 2020)

จากคำกล่าวในข้างต้น เมื่อนำคำว่า “มืออาชีพ” มาใช้อย่างเฉพาะเจาะจง “ครูมืออาชีพ” ย่อมหมายถึงครูที่มุ่งพัฒนาประเมินและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและผู้อื่น ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อครู รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่มีต่ออาชีพครู

ความหมายของ “วิชาชีพ” และ “ความเป็นมืออาชีพ” เป็นความหมายที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน คำว่า Professionalism พบว่ามีผู้ให้ความหมายเป็นภาษาไทยไว้สองความหมายคือคำว่า “ความเป็นมืออาชีพ” และคำว่า “วิชาชีพนิยม” โดยคาดว่า Professionalism นี้มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคือ Profiteri (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2556) ซึ่งถ้าพิจารณาจากคำในภาษาอังกฤษ Professionalism มาจากคำว่า Professional หมายถึงการประกอบอาชีพ เพื่อดำรงชีวิตประสมกับ ism (Principles or Characteristics) หรือคุณลักษณะของวิชาชีพเมื่อพิจารณาความหมายจะหมายถึง “The Process of Professionalization” คุณลักษณะที่ดีหรือวิธีการดำเนินพฤติกรรมที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อวิชาชีพ

กระบวนการสร้างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของครูที่มีความแตกต่างกันออกไป ประเทศที่สามารถพัฒนาระบบการศึกษาได้สำเร็จ เช่น ประเทศฟินแลนด์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศไต้หวัน และประเทศเวียดนามมีการวางนโยบายผลิตครู การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของครูที่แตกต่างกัน ประเทศฟินแลนด์ จะไม่มีครูที่มีประสิทธิภาพหากแต่มีเพียงครูที่มีความเป็นมืออาชีพภายใต้ระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น (ภาวิณี โสธายะพีชร, 2560) ดังคำกล่าวที่ว่า “ความมีประสิทธิภาพของครูขึ้นอยู่กับความสามารถของครู เป็นสำคัญที่จะปฏิบัติตนให้มีความเป็นมืออาชีพและความสามารถของตนเองนั้นจะนำมาใช้ในการส่งเสริมระบบการศึกษาได้อย่างไร” (Korhonen, 2014) การเป็นครูที่มีความเป็นมืออาชีพจึงเริ่มต้นตั้งแต่ระบบการผลิตครู

การผลิตครูในปัจจุบันยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น นโยบายการผลิต ครูที่ขาดความต่อเนื่อง การผลิตครูที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปริมาณ และคุณภาพของคณาจารย์ครูศึกษา ขาดการบ่มเพาะจิตวิญญาณความเป็นครูและการพัฒนาทักษะการสอนให้มีความเป็นมืออาชีพ หลักสูตรมีรายวิชาเกี่ยวกับการสอนความรู้เนื้อหาแน่น ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่มีความดี ยังมีมืออาชีพไม่มากพอ เป็นต้น (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2550) ส่วนแนวคิดวิชาชีพครูและการผลิตครู สำหรับสาระสำคัญของวิชาชีพครูและการผลิตครูที่เกี่ยวข้องกับวิจัยมีดังนี้ สมรรถนะครู จากการศึกษามาตรฐานสมรรถนะของ ครูไทย ครูอาเซียน ครูในสหภาพยุโรป ครูในประเทศสหรัฐอเมริกา และครูในประเทศออสเตรเลียพบว่าสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูมีดังนี้ 1) การมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาที่สอนและวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) การสอน 3) การประเมิน ผล 4) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) การมีความรู้ด้านจิตวิทยาและการพัฒนานักเรียน 6) การมีทักษะด้านภาษา วัฒนธรรม การสื่อสาร ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม และการคิดขั้นสูง 7) การมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับงานครู ได้แก่ ความเป็นครู มีจรรยาบรรณ การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีความรู้ด้านพื้นฐาน การศึกษา ปรัชญาการศึกษา นโยบายการศึกษา ประกันคุณภาพการศึกษา และการ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (พินสุตา สิริธรร, 2562)

ด้วยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพพบว่าความเป็นมืออาชีพของครูประถมศึกษาในสำคัญมาก การศึกษาคุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของประเทศไทยเพื่อพัฒนาวงการการศึกษาไทยจึงเป็นเรื่องท้าทาย น่าสนใจและมีความเป็นนามธรรมสูง เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของแต่ละบุคคลและเจตคติเป็นส่วนใหญ่ ด้วยสภาพการณ์ดังกล่าวและจากความไม่ชัดเจนในการกำหนดคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของไทยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ดำรงวิชาชีพครูในอนาคตที่จะนำเกณฑ์หรือแนวทางการพัฒนาตนเองมุ่งไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในรูปแบบสากล ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติ
2. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียน 4 สังกัดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 14,088 คนโดยคำนวณจากฐานข้อมูลจำนวนครูของกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2563 (ข้อมูลสารสนเทศ สพฐ. กทม. ปี 2562)

1.2 ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำนวน 389 คน ได้มาโดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 64) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งประชากรตามที่ตั้งและทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สภาพของคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเกณฑ์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านพฤติกรรม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านความมีปฏิภาณไหวพริบ ด้านทัศนคติ และด้านความเชี่ยวชาญในการสอน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้ง 4 สังกัด ประกอบด้วยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Sale) จำนวน 35 ข้อ ทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการครูและครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ ประกอบด้วย เพศชายและหญิง 2) อายุ ประกอบด้วย อายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 26 – 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5 - 10 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพของคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเกณฑ์ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งได้จากการสังเคราะห์จุดร่วมในเอกสารที่เกี่ยวข้อง บทความและงานวิจัย

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครโดยมีเกณฑ์การแปลผลเพิ่มเติมในวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึงมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงมีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 จัดบันทึกข้อมูลความถี่คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่
 เขตกรุงเทพมหานคร ที่พบจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.2 นำค่าความถี่คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาที่พบจากการ
 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมาจัดเรียงข้อมูลเพื่อทำแบบสอบถาม

3.3 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และรูปแบบออนไลน์ (Google Form) จำนวน 389 ชุด
 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์ ได้รับคืน 389 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติ
 จากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นเอกสารที่ได้รับการตีพิมพ์
 และเผยแพร่ระหว่างปี 2550 – 2565 เป็นข้อมูลที่ถูกตีพิมพ์เป็นวิทยานิพนธ์ บทความวิชาการหรือ
 บทความวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับ
 นานาชาติจากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 25 เล่ม

ข้อ	คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพ	ค่าของตัวแปร	จำนวนความถี่ที่กล่าวถึง
1	ความเชี่ยวชาญในการสอน	แม่นยำเนื้อหา เชี่ยวชาญความรู้	18
2	ความมีปฏิภาณไหวพริบ	ตอบคำถามนักเรียนได้ทันท่วงที รู้จักฟัง รู้จักพูด	21
3	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	ยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน	13
4	ทัศนคติ	ใจรัก อดทน ชอบทำงาน กับเด็ก เมตตากรุณา	20
5	การสร้างกิจกรรมในชั้นเรียน	จัดกิจกรรมที่เข้ากับบทเรียนทุกครั้ง มีความสนุกในการสอน	15
6	พฤติกรรม	แต่งตัวดูดี ถูกกาลเทศะ มีน้ำใจ ระมัดระวังเรื่องการวางตัว	22
7	ความเอาใจใส่	เอาใจใส่ผู้เรียน คอยดูแล	13

ข้อ	คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพ	ค่าของตัวแปร	จำนวนความถี่ที่กล่าวถึง
8	การเป็นจิตสาธารณะ	เป็นอาสาช่วยงานกับชุมชนและเพื่อนร่วมงาน	12
9	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ชื่นชมและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง	23
10	การมีรางวัลเพื่อยืนยัน	เคยได้รับรางวัลระดับมลรัฐ ภูมิภาค ประเทศ	7

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวบ่งชี้คุณลักษณะของครูมืออาชีพที่ถูกกล่าวถึงซ้ำกันและมีความหมายไปในทิศทางเดียวกันของแต่ละประเทศนั้นผู้วิจัยสังเคราะห์ออกมาได้ 5 ประเด็นหลัก ดังนี้ ความเชี่ยวชาญในการสอน ความมีปฏิภาณไหวพริบ ทักษะคติ พฤติกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. การศึกษาสภาพความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามกับครูทั้ง 4 สังกัด มีรายการประเมินทั้งหมด 5 ด้าน

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพของคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ	รายการประเมิน	n	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผลระดับความพึงพอใจ
1	ด้านความเชี่ยวชาญในการสอน	389	4.30	0.29	มาก
2	ด้านความมีปฏิภาณไหวพริบ	389	4.74	0.17	มากที่สุด
3	ด้านทักษะคติ	389	4.73	0.20	มากที่สุด
4	ด้านพฤติกรรม	389	4.84	0.12	มากที่สุด
5	ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	389	4.78	0.13	มากที่สุด
เฉลี่ย		389	4.68	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.10) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านพฤติกรรม ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.12) รองลงมา คือ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.13) ด้านความมีปฏิภาณไหวพริบ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.17) และด้านทักษะคติ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ ด้านความเชี่ยวชาญในการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.29)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลจากการสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติ พบว่า ในระดับนานาชาติคุณลักษณะครูมืออาชีพที่สำคัญส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่ด้านพฤติกรรม วิธีการสอนที่ครูใช้กับผู้เรียน รวมทั้งพฤติกรรมที่ครูแสดงออกต่อผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน และเน้นไปที่การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบสถานการณ์จริง ข้อบ่งชี้หรือตัวชี้วัดคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษานานาชาติ พบว่าส่วนมากเน้นไปที่พฤติกรรมของครู เช่น มีวินัย มีความกระตือรือร้น มีความตรงต่อเวลา มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและผู้เรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของนานาชาติไม่ได้เน้นไปที่ “องค์ความรู้” นั้นอาจเป็นเพราะในระดับนานาชาติหรือนานาชาติ มีระบบการคัดเลือก การสอบเข้าของครูประถมศึกษา การบ่มเพาะ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ชัดเจนอยู่แล้ว ดังนั้น ประเทศเหล่านี้จึงมั่นใจในศักยภาพองค์ความรู้ของครูประถมศึกษาเป็นทุนเดิมอยู่แล้วว่ามีคุณภาพ ดังนั้นข้อบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูจึงพุ่งเป้าไปที่ “พฤติกรรม” เป็นสำคัญที่จะเป็นที่ยืนยันว่าครูประถมศึกษาคนไหนที่จะมีความเป็นมืออาชีพที่แท้จริง ส่วนการวิจัยในครั้งนี้ ผู้อภิปรายได้นำข้อบ่งชี้หรือตัวชี้วัดคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษานานาชาติมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สามารถแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านความเชี่ยวชาญในการสอน ตามความถี่ที่พบในงานวิจัย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ ครูประถมศึกษาต้องมีกลยุทธ์วิธีการในการสอนตามความต้องการของผู้เรียน สามารถสอนเนื้อหาความรู้ที่ยากให้เป็นง่ายและผสมผสานเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ากับบทเรียน มีนวัตกรรม การสอนหรือทำสื่อที่ทันสมัย เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและออกแบบบทเรียนดั้งเดิมที่ผสมสมัยใหม่และมีการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตนเองอยู่เสมอ เช่น การเข้ารับการอบรมด้วยความสมัครใจซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไคค์ ที่กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยมีหลักการพื้นฐาน คือ ครูต้องมีการส่งเสริม กระตุ้นเนื้อหาการเรียนรู้จากยากเป็นง่าย สอนให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่า สามารถตอบสนองเนื้อหา ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก หากครูมีความเชี่ยวชาญในการสอนเป็นคุณลักษณะสำคัญจะสามารถนำพานักเรียนให้ประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี (Trowbridge, 1932) ประเด็นที่ 2 ด้านความมีไหวพริบบริภูมิปัญญา ตามความถี่ที่พบในงานวิจัย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ ครูประถมศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีการปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นบทเรียนและเป็นที่ปรึกษาที่ดีกับเพื่อนร่วมวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีสถานการณ์ (Situational theory) ที่กล่าวว่า ภูมิปัญญาหรือไหวพริบเกิดขึ้นได้กับบุคคลแต่ละคนด้วยการสังเกตและเรียนรู้เป็นส่วนเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกฝนตนเองโดยกระบวนการคิด พิจารณาว่าควรทำหรือไม่ควรทำซึ่งสัมพันธ์กับ (Blanchard, 2001) ที่กล่าวว่าจุดเริ่มต้นของภูมิปัญญาคือกระบวนการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริง จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความรู้ที่มาจากความสงสัย ที่ผู้คิดมองหา จุดรวมหลาย ๆ มุม เพื่อให้เกิดเป็นความรู้รอบด้าน เข้าใจ เข้าถึง เกิดเป็นความรู้ คือ ไหวพริบบริภูมิปัญญา

ประเด็นที่ 3 ด้านทัศนคติ ตามความถี่ที่พบในงานวิจัย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ ครูประถมศึกษาต้องมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นครู อดทนต่อความท้าทายในสถานการณ์ต่างๆ มีจิตใจที่ปฏิบัติงานเพื่อสังคมเป็นหลักและมีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Haymovitz ที่ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่าเป็นสภาวะทางความพร้อมของจิต ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์และสภาวะความพร้อมจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคลวัตถุ

สิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยหากมนุษย์มีความพึงพอใจกับบางอย่างก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อการกระทำนั้น ๆ (Haymovitz, 2018) และงานวิจัยของกูดได้ให้ความหมายของทัศนคติว่าหมายถึงความรู้สึกที่จะแสดงออกในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งอาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ต่อสถานการณ์บางอย่างต่อบุคคลสิ่งของ เช่น ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ความอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์บางอย่างที่ต้องประสบพบเจอ (Good, 2012) ดังนั้นปัจจัยที่จะช่วยบ่งชี้ด้านทัศนคติจึงประกอบด้วยการมีใจรักที่จะปฏิบัติหน้าที่ครู ความอดทนต่อความท้าทายในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน รวมทั้งการมีจิตสาธารณะหรือจิตอาสาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนครู นักเรียนโดยไม่มีข้อจำกัดเพราะเป็นการทำเพื่อสังคมเป็นหลัก สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นคุณลักษณะของครูมืออาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาต้องการหรือพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

ประเด็นที่ 4 ด้านพฤติกรรม ตามความถี่ที่พบในงานวิจัย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ ครูประถมศึกษาต้องควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีบุคลิกภาพที่ดี การแต่งตัวน่าเชื่อถือและมีอารมณ์ขันซึ่งสอดคล้องกับคุเปอร์ ซึ่งได้ทำการศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพกับครูปฐมวัยและประถมศึกษาโดยระบุว่าได้ทำการวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพโดยแบ่งช่วงระดับ 1-5 น้อยสุดไปย้งมากที่สุด แบ่งออกเป็น 7 บุคลิกภาพ ได้แก่ เสถียรภาพทางอารมณ์ การคิดเห็นเชิงบวกหรือลบ การเปิดกว้างทางความคิด ความคิดเห็นเชิงบวกต่อเพื่อนร่วมงาน ความยุติธรรม ความเป็นธรรมในการทำงาน ความรู้สึกต่อการทำงาน ดังนั้นปัจจัยที่จะช่วยบ่งชี้ด้านพฤติกรรมจึงประกอบไปด้วย การควบคุมอารมณ์ การแสดงออกในทางบวก เช่น ยิ้มแย้ม แจ่มใส กระตือรือร้น เป็นต้น การแสดงออกถึงความจริงใจ และการแต่งกาย ต้องแต่งกายที่เป็นลักษณะบ่งบอกถึงสุขภาพ เรียบร้อยและถูกต้องตามกาลเทศะ เพราะคุณลักษณะเหล่านี้สามารถมองเห็นได้จากภายนอกและบางครั้งมนุษย์จะตัดสินใจความเป็นมืออาชีพจากลักษณะภายนอกที่พบเห็น (Cooper, 2016)

ประเด็นที่ 5 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามความถี่ที่พบในงานวิจัย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ ครูประถมศึกษาต้องซึ่งสอดคล้องกับปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ชื่นชมและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นที่ปรึกษาที่ดีกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ รวมทั้งมีใจแบ่งปันข้อมูลกับเพื่อนร่วมงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบริลล์ ที่ได้ให้ความหมายของการทำงานร่วมกับผู้อื่นว่าหมายถึงการรวมกลุ่มทำงานซึ่งมีความชำนาญเฉพาะแต่ละบุคคล โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารมีความร่วมมือตัดสินใจร่วมกัน เคารพความคิดเห็น รับฟังซึ่งกันและกันและใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ร่วมกันวางแผนงานให้สำเร็จ (Brill, 2007) ดังนั้นปัจจัยที่จะช่วยบ่งชี้ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นจึงประกอบด้วยการเป็นที่ปรึกษาที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน การเคารพและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน การตัดสินใจ การวางแผนร่วมกันในการทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสถานที่ เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของครูประถมศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ต้องการ การทำงานร่วมกับผู้อื่นอาจมีเรื่องขัดแย้งหรือความคิดเห็นไม่ตรงกันบ้าง หากแต่ครูที่มีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพสามารถปรับตัวได้ ก้าวข้ามผ่านอุปสรรคเหล่านี้ได้ ครูประถมศึกษาที่สามารถมีความเป็นมืออาชีพอยู่ในตัวได้เช่นกัน

ดังนั้นการสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในระดับนานาชาติ จึงได้คุณลักษณะที่ตรงกันทั้ง 5 ประการที่กล่าวมาในข้างต้น และคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพเหล่านี้แสดงถึงข้อบ่งชี้ถึงคุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

2. ผลการศึกษาสภาพความเป็นครูมืออาชีพของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยพบว่าครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประเมินผลหรือคัดเลือกเครื่องมืออาชีพผ่านการประเมินสถานการณ์จริง ไม่ใช่การคัดเลือกผ่านรางวัลหรือการประกวดต่างๆ อันเนื่องมาด้วยครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการที่ครูประถมศึกษาจะต้องนำรางวัลมาเป็นเครื่องมือยืนยันความสำเร็จนั้นไม่เหมาะสม สิ่งนี้เป็นการผลักดันให้ครูทั้งห้องเรียนเพื่อไปทำผลงาน สร้างรางวัลการประกวด ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นผลดีต่อตนเองแล้วนั้น เรื่องนี้ยังกระทบเพื่อนร่วมงานและผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการที่ครูละเลยการปฏิบัติหน้าที่ก็คือ “นักเรียน” กล่าวคือครูประถมศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการกิจการรางวัล เพราะ ครูประถมศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและยังต้องการนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่ แนวโน้มความน่าจะเป็นความเป็นเครื่องมืออาชีพของ “ครูประถมศึกษา” จึงเป็นไปได้ในทิศทางที่ดี ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปฏิรูประบบการวัดประเมินคุณลักษณะความเป็นเครื่องมืออาชีพของครูประถมศึกษาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อคำถาม ข้อบ่งชี้คุณลักษณะไปใช้ในองค์กรเพื่อเสาะแสวงหาครูที่มีหัวใจของความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีระดับมากที่สุดมีจำนวน 4 ประเด็นและระดับมากมีจำนวน 1 ประเด็นที่ครูประถมพึงประสงค์จะให้เกิดขึ้นหากนำข้อมูลไปพัฒนาเป็นชุดแบบวัดตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านความเชี่ยวชาญในการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มการให้คะแนนไปที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ การถ่ายทอดความรู้หรือส่งเสริมการแสวงหาความรู้ของนักเรียน โดยไม่ปิดป้อง ปิดบังหรือหวงสิ่งตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสอนทักษะของ Eklund คือครูต้องประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะที่จะสอน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียน มีความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะที่จะสอนเพียงใดหรือไม่ ถ้ายังขาดความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อ การเรียนพื้นฐานก็จัดให้ตามความเหมาะสม เตรียมการฝึกว่าควรฝึกในด้านใดบ้าง ส่วนใดต้องฝึกมากหรือน้อย ฝึกทักษะที่ผู้เรียนยังขาดอยู่และ ส่งเสริมส่วนที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้นโดยไม่ปิดบังและต้องแม่นยำในเนื้อหาก่อนลงมือสอน (Eklund, 2019)

ประเด็นที่ 2 ด้านความมีไหวพริบปฏิภาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มการให้คะแนนไปที่การสังเกตและความใส่ใจความรู้สึที่แท้จริงของคนอื่น ขณะที่คนอื่นพูด ตนเองสามารถตอบสนองต่อพวกเขาอย่างมีไหวพริบได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสถานการณ์ (Situational theory) ของ Blanchard ที่กล่าวว่าปฏิภาณไหวพริบ หรือ ไหวพริบปฏิภาณแล้วแต่จะใช้ เพราะปฏิภาณจะเกิดขึ้นได้กับบุคคลแต่ละคนด้วยการสังเกตและเรียนรู้เป็นส่วนเฉพาะของแต่ละบุคคล และยังสัมพันธ์กับงานวิจัยที่กล่าวว่าจุดเริ่มต้นของปฏิภาณคือกระบวนการคิดแก้ปัญหาที่สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริง จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความรู้ที่มาจากความสงสัย (สรรเสริญ อินทรรัตน์, 2559)

ประเด็นที่ 3 ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มการให้คะแนนไปที่ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูมาตั้งแต่สมัยเรียนหรือเริ่มทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Allport (1967) ที่ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า สภาวะทางความพร้อมของจิต ซึ่งเกิดขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์และสภาวะความพร้อมจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคลวัตถุ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ (Allport, 1967) และสัมพันธ์กับงานวิจัยของจุฑามาศ เพื้อแผ่ (2565) ที่กล่าวว่าครูที่ดีคือครูที่มีคุณลักษณะอดทนต่อความโกรธ อดทนต่อการถูกวิจารณ์ อดทนต่อการรับฟัง ให้คำปรึกษาและการซักถามของนักเรียนโดยไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยและเป็นครูที่ศรัทธาในวิชาชีพของตนเอง (จุฑามาศ เพื้อแผ่, 2565)

ประเด็นที่ 4 ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มการให้คะแนนไปที่ใช้คำพูด กิริยา วาจาที่เหมาะสมทั้งกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Van (2011) ที่กล่าวไว้ว่าคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของครูประถมศึกษาจากรัฐชิคาโกนั้นแบ่งจำแนกพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของครูเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เป็นผู้มีวินัยดี ตรงต่อเวลา อารมณ์ขัน บุคลิกภาพเรียบร้อย ใช้น้ำเสียงที่แสดงถึงการเห็นด้วยหรือน้ำเสียงเป็นไปในเชิงบวกเสมอ สนใจผู้เรียน สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง รวมทั้งมีความจริงใจทั้งกับตัวผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน (Van Driel, 2011)

ประเด็นที่ 5 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มการให้คะแนนไปที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แม้ว่าเพื่อนร่วมงานจะอายุน้อยกว่าหรือมากกว่าก็ตามและแสดงออกซึ่งการยอมรับและการให้เกียรติกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Rushton (2007) ซึ่งอธิบายความหมายของการทำงานร่วมกับผู้อื่นว่าคือการมีจุดหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การร่วมมือกัน ความเท่าเทียมกันของสมาชิกที่แต่ละคนมีทักษะความสามารถในการทำงานที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน ทุกคนต่างก็ยึดมั่นในเป้าหมายเดียวกัน มีการยอมรับและการให้เกียรติกัน (Rushton, 2007) ทั้งนี้ยังสัมพันธ์กับแนวคิดของบริลล์ ที่ได้ให้ความหมายของการทำงานร่วมกับผู้อื่นว่าหมายถึงการรวมกลุ่มทำงานซึ่งมีความชำนาญเฉพาะแต่ละบุคคล โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารมีความร่วมมือตัดสินใจร่วมกัน เคารพความคิดเห็น รับฟังซึ่งกันและกันและใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ร่วมกันวางแผนงานให้สำเร็จ (Brill, 2007)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 รัฐควรจัดวางโครงการและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถพัฒนาสู่การเป็นครูมืออาชีพ

1.2 ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและบันทึกผลการประเมินไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง และสามารถตรวจสอบได้ กำหนดระบบการกำกับติดตามและแทรกแซงในระดับโรงเรียน เพื่อประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับการสอนของครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้วิจัยสนใจทำงานวิจัยในลักษณะนี้กับบริบทสังคมที่มีความหลากหลาย เช่น ตามจังหวัด ตามภูมิภาคเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นกับแหล่งข้อมูลอื่นว่าปัจจัยค่านิยมตามแต่ละภูมิภาค มีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไรในการคาดหวังความเป็นมืออาชีพของครู

2.2 ทำการเก็บข้อมูลจากหลายกลุ่มบุคคลในบริบทสถานศึกษา เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะครู หรือเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการช่วยเหลือดูแลครู

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ เผื่อแผ่. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำระดับขอพลศึกษา กับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อุบลราชธานี, 7(2), 513-524.

- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล*. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 9(1), 371-381.
- พินสุตา สิริธรงค์ศรี. (2562). *ข้อเสนอการยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 1(2), 2014.
- ภาวิณี โสธายะเพ็ชร. (2560). การคิดเชิงศาสตร์การสอนที่สะท้อนถึงความรู้ครู: พหุกรณีศึกษาครูโรงเรียนสาธิตในระดับประถมศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47(1), 317-336.
- สรเรณีย์ อินทร์ตัน. (2559). ปฏิภาณสร้างชีวิต. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 125(1), 25-38.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2550). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allport, G. W. (1967). *A history of psychology in autobiography*. In E.G. Boring & G. Lindsay (Eds.)
- Baker-Doyle, K. J., & Yoon, S. A. (2020). *The social side of teacher education: Implications of social network research for the design of professional development*. *International Journal of Educational Research*, 101, 101563. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ijer.2020.101563>
- Blanchard, K., Carlos. (2001). *Empowerment takes more than a minute*. Berrett-Koehler Publishers.
- Brill, F. M. (2007). Toward a more comprehensive approach to evaluating teaching effectiveness: Supplementing student evaluations of teaching with pre-post learning measures, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 32(4), 403-415.
- Cooper, M. L., Thomson, C. L., & Baer, D. M. (2016). The Experimental Modification of Teacher Attending Behavior 1. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 3(2), 153-157.
- Eklund, G. (2019). Master's thesis—a tool for professional development? Teachers' experiences from Finnish teacher education. *Nordic Journal of Education and Practice*, 5(1), 76-92.
- Good, T. L. (2012). Teacher effectiveness in the elementary school. *Journal of teacher education*, 30(32), 52-64.

- Haimovitz, E., Houseal-Allport, P., Lee, R. S., & Svistova, J. (2018). Exploring the perceived benefits and limitations of a school-based social-emotional learning program: A concept map evaluation. *Children & Schools*, 40(41), 45-54.
- Korhonen. (2014). *The innovative school as an environment for the design of educational innovations*. In Finnish innovations and technologies in schools yff. Sense publishers.
- Perrotta, K. (2022). Stuck in a box: Elementary teacher education students' perspectives of the impact of edTPA on social studies instruction. *The Journal of Social Studies Research*, 46(3), 116-128.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jssr.2022.01.005>
- Rushton, S., Morgan, J (2007). Teacher's Myers-Briggs personality profiles: Identifying effective teacher personality traits. *Teaching and Teacher Education*, 23(4), 432-441.
- Trowbridge, M. H. (1932). An experimental study of Thorndike's theory of learning. *The Journal of General Psychology*, 7(2), 245-260.
- Van Driel, J. H. B., A., (2011). Teacher Professional Development Focusing on pedagogical Content Knowledge. *Middle School Journal*, 39(1), 4-8.